

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
CULTUUR, JEUGD EN AMBTENARENZAKEN,**

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 10 juni 2003 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering;

Gelet op het ministerieel besluit van 29 oktober 2002 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 05 juni 2003,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998:

1. Omwille van het algemeen belang gevormd door de historische en socio-culturele waarde:
- als **monument**:

Klooster van de Karmelietessen met bijhorende kapel, washuis en muur, gelegen te Kortrijk (Kortrijk), Grote Kring(Kor) +4;

bekend ten kadaster:

Kortrijk, 3e afdeling, sectie H, perceelnummer(s) 445A(DEEL), 451B(DEEL).

De **historische waarde**, in casu de architectuurhistorische waarde, wordt als volgt omschreven:

Als zijnde een van de weinige kloosters, zonder z.g. sociale functie (waar geen school of ziekenhuis aan verbonden was), die achtereenvolgens de hervormingen van Jozef II, de verwoestingen van Franse Revolutie en de daaropvolgende 19de-eeuwse slopingsdrang overleefden, in een stad die een groot aantal kloosters kende.

Als zijnde een gaaf bewaard voorbeeld van 17de-eeuwse (klooster)architectuur met o.m. de gaaf bewaarde imposante kelder met tongewelf en pandgangen met kruisgewelf typisch voor de architectuur uit die periode. Omwille van het vrij zeldzame en gaaf bewaarde 17de-eeuwse schrijnwerk o.m. opgeklampte deuren en o.m 19de-eeuwse schuiframen met kleine roede-verdeling.

Als zijnde de gaaf bewaarde vroeg 18de-eeuwse kloosterkapel met aangepaste gevel van 1894, n.o.v. de Kortrijkse architect J. Carette, die tal van gebouwen heeft ontworpen in Kortrijk. Omwille van het eenvoudig interieur met typische gordelbogen en verdiepte segmentboogvensters.

Door de beeldbepalende muur gelegen aan de Lange Brugstraat, met poortdoorgang van ca. 1664.

Als zijnde een van de weinige bewaarde voorbeelden van een poort in een deels behouden afsluitingsmuur uit de tweede helft van de 17de eeuw in de binnenstad van Kortrijk.

De **socio-culturele waarde** wordt als volgt omschreven:

Als zijnde een belangrijke getuige van de Vlaamse en Kortrijkse monastieke geschiedenis.

2. Omwille van het algemeen belang gevormd door de historische en socio-culturele waarde:
- als **monument**:

Voormalige Sint-Amandsproosdij, nu Sint-Amandscollege, gelegen te Kortrijk (Kortrijk), Diksmuidekaai(Kor) 6; Kollegestraat(Kor) 8; bekend ten kadaster:

Kortrijk, 2e afdeling, sectie D, perceelnummer(s) 710D2(DEEL), 710H2(DEEL), 710N2(DEEL).

De **historische waarde**, in casu tevens de architectuurhistorische waarde, wordt als volgt omschreven:

De voormalige Sint-Amandsproosdij, waarop het Sint-Amandscollege terug gaat, speelde een belangrijke rol in de ontwikkelingsgeschiedenis van de stad Kortrijk en de wijk Overleie. Bovendien is de proosdij de oudst bekende nederzetting in dit stadsdeel en één van de oudste stichtingen, waarvan de vroegste vermeldingen teruggaan tot de 9de eeuw, een periode die in Zuid-West-Vlaanderen gekenmerkt wordt door het ontstaan van stedelijke nederzettingen. De Sint-Amandsproosdij is de enige stichting van de Benedictijnermonniken in de stad Kortrijk en bovendien de oudst bekende monastieke stichting.

Als zijnde één van de laatste materiële resten van de historische Sint-Amandsproosdij.

Als zijnde een belangrijke getuige van de 16de en 17de-eeuwse architectuur in Vlaanderen en als zijnde één van de weinige materiële relictten van de architectuurgeschiedenis van Kortrijk uit die periode cf. duiventoren met metselaarstekens.

Als zijnde een belangrijk structuurbepalend en historisch element binnen het stedelijk weefsel.

Als zijnde een zeer beeldbepalend complex, vnl. de neogotische gevelwand aan de Kollegestraat en de lange bakstenen afsluitingsmuur.

Als zijnde een complex waarbij de opeenvolgende bouwstijlen van de schoolarchitectuur aanwezig zijn, en waarvan de kapel van 1862, de midden 19de-eeuwse klassenvleugel met begin 20ste-eeuwse neogotische parement en de begin 20ste-eeuwse klassenhal getuigen zijn.

De klassenhal met imposante en unieke trap, die omwille van haar hangende trappen en spanbetonconstructie uniek is en beschouwd wordt als een vooruitstrevend concept en als een realisatie van moderne, praktische bouwkunst voor onderwijsinstellingen.

De U-vormige binnenkoer met archeologische resten van de oude proosdij, die een beter inzicht kunnen verschaffen in de bouwgeschiedenis van de site.

De **socio-culturele waarde** wordt als volgt omschreven:

Als zijnde een representatief voorbeeld hoe over onderwijs en opvoeding werd gedacht in de 19de en 20ste eeuw en hoe dit onder meer architecturaal vertaald wordt door onder meer de bouw van een kapel en klassenvleugels.

3. Omwille van het algemeen belang gevormd door de artistieke, historische, socio-culturele en volkskundige waarde:

- als **monument**:

De school O.-L.-Vrouw ter Engelen, kapel en paardenmolen, gelegen te

Kortrijk (Kortrijk), Plein(Kor) 14;

bekend ten kadaster:

Kortrijk, 3e afdeling, sectie H, perceelnummer(s) 718T(DEEL), 718X(DEEL).

De **artistieke waarde** wordt als volgt omschreven:

De kapel van 1848 heeft een rijkelijk neobarok interieur, met talrijke sculpturen en reliëfs aangekleed, cf. apostelbeelden van 1857, heiligenbeelden en kruisweg en engelenbeelden. Het koorgedeelte wordt benadrukt door een altaarstuk in een barokomlijsting. Het grootschalig doksaal verhuult de werkkamer van waaruit de zusters de dienst konden volgen. Uitzonderlijk zijn de vensters met geometrische ijzeren roedeverdeling, in het koor zijn tevens twee gebrandschilderde glasramen. Ook het meubilair is van artistiek hoogstaande kwaliteit cf. o.m. het houten gesculpteerd altaar met zeven heiligenbeelden gescheiden door zuilen, het tabernakel en het retabel. Twee houten knielende engelen met wierookvat op console; polychroom Mariabeeld met kind, getekend "Mayer et Cie.-Mumich"; altaarschilderij met engelen der Barmhartigheid van 1849 door J. Bellemans (1796-1888); triptiek van 1934 met Onze-Lieve-Vrouw van Genade met engelen; orgel met driedelige orgelkast getekend: P.A. van Dinter et fils – Maeseyck zonder datum, wijwatervat met doopsel van Christus. Daarnaast veruitwendigt de school haar naam Onze-Lieve-Vrouw ter Engelen in meer dan 200 voorstellingen van engelen, voornamelijk gerealiseerd in de kapel: ze bevinden zich o.m. in consoles, in boogvelden, in supraportas, sluitwerken van deuren, beelden en schilderijen.

De **historische waarde** wordt als volgt omschreven

Als zijnde een vroege kinderpaardenmolen gemaakt in 1905 ter gelegenheid van de festiviteiten voor de 75ste verjaardag van de Belgische onafhankelijkheid (1905).

De **historische waarde**, in casu de **architectuurhistorische waarde**, wordt als volgt omschreven:

Als zijnde een monumentaal schoolgebouw uit 1843-1845 n.o.v. de Doornikse architect J. Bruyenne opgevat in neoclassicistische stijl. De uitbreidingen van 1934 en 1960 zijn geïnspireerd op het oorspronkelijke concept en behouden de symmetrie, de monumentaliteit en het neoclassicistisch uitzicht. De school behield grotendeels de origineel vensters en deuren van de begane grond met opmerkelijke geometrische ijzeren roedeverdeling. Het pand fungeert als blikvanger op het plein waarmee het historisch ontegensprekelijk verbonden is.

De **socio-culturele waarde** wordt als volgt omschreven:

De paardenmolen als zijnde een uniek document in de pedagogische geschiedenis, waarbij omstreeks 1900 in schoolverband aandacht besteed wordt aan het vermaak van de kinderen. De molen is een vroege interpretatie van kinderspeeltuig en een voorbode van latere speeltuinen. De molen kan aanzien worden als een afgeleide van een kermisattractie, met name de carrousel.

De **volkskundige waarde** wordt als volgt omschreven:

De kinderpaardenmolen is een vroeg en vrij zeldzaam exemplaar van een speeltuig, gekopieerd van een kermisattractie, met name de carrousel, die toendertijd gelinkt was aan danstenten en orkesten; de carrousel was voorbehouden aan volwassen vrouwen en overladen met vruchtbaarheidssymboliek.

4. Omwille van het algemeen belang gevormd door de artistieke, historische en socio-culturele waarde:

- als **stadsgezicht**:

Tuin O.L.V. ter Engelen, gelegen te

Kortrijk (Kortrijk), Plein(Kor) 14;

bekend ten kadaster:

Kortrijk, 3e afdeling, sectie H, perceelnummer(s) 718A2(DEEL), 718T(DEEL),

718X(DEEL).

De **artistieke waarde** wordt als volgt omschreven:

Omwille van het open zicht op de verdiept aangelegde tuin met grote vijver.

De **historische waarde** wordt als volgt omschreven:

Als zijnde in oorsprong een eiland met omwalling getekend op de kaart van C. Cierkens van 1822; in 1903 werd de tuin heraangelegd in Engelse landschapsstijl met een grotere vijver.

De **socio-culturele waarde** wordt als volgt omschreven:

Als zijnde in oorsprong een kloostertuin, hetgeen nog af te leiden is uit de nutsplanten zoals moerbeï en mispel en uit de aanwezigheid van een Lourdesgrot.

Als zijnde een kloostertuin later omgevormd tot schooltuin in 1903 omwille van het prestige van de school.

De tuin als zijnde een belangrijk document in de pedagogische geschiedenis waarbij de leerlingen, zowel internen en externen zich in een uniek kader konden ontspannen en waarbij dankzij de tuin aandacht besteed werd aan hun lichamelijke conditie, o.m. door het bevorderen van de roeisport. De grot daarentegen was jarenlang het middelpunt van Mariaverering door zusters en leerlingen.

De tuin Destoop als zijnde de verbinding tussen het huis Destoop en de weverij.

Art. 2. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel, 21-08-2003

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken,

Paul VAN GREMBERGEN